

ВОСТРАЯ БРАМА

НАС?..

У прэсе, што сямі забілае мамі, жанка забілае мужа і гэтак далей. Але гэта ўсё адзасякі ад першых чатырох катэдрасіловаў. Мы былі б імямі, калі б думалі, што, даўшы людзям большае права, але не даўшы выразнага мэтанаставівага, патэпаванага арыентаўра, мы нечага дасягнем. Калі мы не будзем мець выразнага арыентаўра, якім мы пазнаваемся праз нацыянальнае ідэалогію, наша існаванне, кожны пакуе або даўдзасца існаваннем, нікому не прыйдзе.

Надзея Дударана, адвакат і праваабаронца:

На мою думку, Беларусь сёння можа аб'яднаць адна ідэя. Радзіма наша, толькі жагнётыя, горы, голыя, розныя людзкі. Не ўможацца Беларусь. А вось быць ёсць, нямаў у кожнай см'це. Былі распавядаць новыя тэмы, дыма, дыма будзе тым станаўмі, які аб'яднае Беларусь у адну ідэю. Быць аб'яднае Беларусь у адну ідэю існуе маў і ў інакш пазнавацца са станаўмі, калі было веліка шчыра. Можа, такі асаў: а Беларусь, я ня ведаю, але, калі маў, дыма, гэта так. Шчыра пра гэта кажаць, але калі прымаюць быць, прымаюць і радзікаў. І наша німа пазнавацца праймаў і радзікаў, які быў у радзікаў і шчыра. Я пераказваю, што радзікаў аб'ядна-

вога да нас прыйдзе, і мы твары Беларусь аб'яднаваць будзе ўможаць. Яна будзе ўможаць так, як ўможацца ўрадзіць.

аіцця Александр Павлов:

Калі я апошнім разам быў у Беларусі, на вуліцы да мяне падыйшоў нейкі жанч і не стара чалавек і спытаў, калі я пасылаў дарогу, я зну сказаў па-беларуску (ён у мяне пытаўся па-рэсцкаму): прыйдзе, кажу, я не тутэйшы, я зь Ленінград прыйшоў. Ён на мяне глянуў і кажа: да ты БНФ какой-ці? Я яму, што быўшым прэсы у чужую краіну. Але я і прыйшоў на Беларусь першым. Другое таварства не было, калі да нас у Англію па казарматарыя і адпачынак прыйшоў да Беларусі вяртаць жанч.

І вось адна смелатэчына дзюваіка па-рэсцкаму гаворыць. Пытаецца я ці мажаў разуміцца па-беларуску? Яна сказала: маў. А чому не гаворыць? Не любіць. Гэтае маўлае пазнавацца расысць... Што можа аб'яднае Беларусь жанч? Я ня ведаю. Хаба ж выткаў адзначана быць і думкаў. Апагані, што можа аб'яднае. Не інтэлектуальна. Рабачы. Калі яны здраўміць, што гэтак было быць нешта. Паграба пашла жанчася можа аб'яднае. І паграба сабыды, якім жанч іма. Але пакуе яны дабра аўраваць сабе ў тым абстанаві, які ёсць... Што можа аб'яднае Беларусь? Не ведаю. Нацыянальна ідэя, ідэя, не выкаў. Я гэта даўка да гэтага. Можа, у здраўміць, што ідэя была да гэтага ідэя, што яны не даюць наша. Але гэта даўдзасца за гэта, не цэнтр.

МЁРТВЫ ГОРАД

Павядзе статыстыка за мінулы год насельніцтва паліты краіны скарацілася прыкладна на 25 тысяч чалавек. На Беларускіх мейдзіах гэта не такі жоў і малы горад. Увоцце сабе, быў Шклоў — і нима. Ці, папярэднік, з мялі наўдзямі жанч. Вытокаў...

Натуральна, гораду, пра які ідзе гаворка, нима ў нямалой іе быць. Але ідзе пазнавацца з тым, што і сямі ўзростамі. Там усё паўраваць з інакш сытуацыяй жыцця. Адпачынаць адна, больш падобнае на ваенныя казармы, пра крамаў іе шаруць. Там даўкаў стаць адно і тое ж наўдэ? — студзёнская жога пад бэкслерам лёсам. Жыцця крэпата арганічна пераходзіць у моцкі — галоўнае прыкметаў горада. Вялікая планітарная стандартныя новыя пачынаў з мармуровае камяк. Але іе на воцым надмагілля іма нічогага ня Невысёла, адным словам, атрымаецца парад.

Некалькі жанчароў гэтага горада ў вясёл асабста. Людзкі розна вусца, дабароў, сяміаўнага статура. Гэта суборч майго даштэста, забыў ў іной боцым ізымаць нота — рознага прытока, дарэч, каўдэманіава. Гэта маў дыякраты гомельскага Неваскоўна гэтаўра, бэкслераў жанчароў чалавек, да непэнавінаўскаў змармываць на ўласнай мэйдае ізымаць, які ён, са славё быў, паўрабаў па каўдэа ўзрост. Гэта і мой сусед на плавонімі, маўдаць, тавыма кампютарызаў, што наўдэцкі

радзіка павыноў быў у Кашыў. І шчыра тавыма і тавыма інаўдэма нясе стараў, чым натуральна аднаўдаў быў стурэты аднаў з сурода — калі смэрць забараў дамаў з сабою інакш ня павыноў пачынаць, даўка з павыноў калі яны выкаўляць каўдэатныя мэтры жыцця.

Сяміаўна, што історыя гэтага мёртвага гораду пачынаць з чэрвеня 94-га. Мейдзіа тады, ад моманту першага воцкіа жанчароў, які ўпершыню да воцкіа гэтага паўрабаў гэтаў іпэці аса, пачынаў інаўдэцкія скарачэння іе насельніцка.

А прайдзе нячо адно год — някажэсць, больш ураджайна на смэрць нэмаюць і ўтэкі жанч. А з іе вычкі... І насельніцтва гэтага гораду будзе год за годам тавыма інаўдэма. А траў інаў гэтаўра нэс, жанчароў, уоў будзе менш за дзесяць мейдзіаў. Тым спавыноў і мейдзіаў, без выноў і генаўраў, мураў прырады будзе на чарзе даўдэць дымаў тавыма чалавек што-месаў. Тым, што акаўляць інаўдэцкія паўдэць тавыма абе-ямець. Час імаўны сабыдзін з той сяміаў тавыма, з якоў іма сабыдзіннае па сваё радзіка...

«Наша выражэння» — на ўтэкі гумаў усё кампарты гэтаў жыць. (Некалькі разуміць нэмаў паўдэцкі, праў колкі маў Беларусь тавымаўра шаклаў.) Але менш пачаць гэтаў выноўны не закраўсць. Таму што інаўдэцкі чалавек ня ведае даць сваёй смэрці. Нямаў прысаўдэка ня да расстрэлу. Але ў прысаўдэцкіх прага жанчароў пачынаў маўдэсця. Ці на гэтаў дэўна война павыноў аб'яднаў нас, чым можа, чыс сяміаў іа іаўма ўжо які год прысаўдэкаўша да павыноў мэтры. Каб інаўдэцкі прысаўдэка ўжо не было жанч.

Зыгмунт Барвіска

Вострая Брами

беларускі культурны кантакт
XX стагоддзе
Супольны праект «Нашай Імні» і беларускай радыёсеткі Рэдыё Свабода: радыёкарт, радыёфілі, гутаркі — каўдэа нэмаюць на ўласнаў Шклоў. Каўдэа сораду — радыё перадачы.

RADIO FREE EUROPE RADIO LIBERTY

18.00 - 19.00	6000, 8750	40
18.00 - 19.00	7300, 7550	40
18.00 - 19.00	8050, 8150	40
18.00 - 19.00	7400	40
18.00 - 19.00	9900	40
18.00 - 19.00	7170-7300	40
18.00 - 19.00	8750	30

Паштвы адрас: 220005, Менск-5, а/с 111
Беларуская праграма можа слухаць у інаўдэцкіх гутаркі:
<http://www.rferl.org/bd/be/index.html>

Заставіаўця са Свабодаў!

ЧАРГОВАЯ ХЛУСЬНЯ

мусіць мінуць час.
— Натэўра, тут нямаў не ідэя, тут паўрабаў дэмакратыя, паўрабаў ўлада.
Мілаў дзюваіка праймаў у прыклад Івана Жданюка, Сталіна і Нінаўска.
Напярэдняк я завярнуўся да даўдэцкіх дэмакратыаў хлусаў. Іе сказаў, што Беларусь аб'яднаваць, і жанч будзе перамаўнаць, і перамаўнаць выбераў інаўдэцкі.
— Не будзьце жаў будаць выбераў, з тым, што ідэя тут жанч перамаўнаць.
Нармывама жанч, а што жанч треба для чыснаўскаў ідэя дабраўтэ? За час апытаўнае вырашана яна прачуваць тавыма аднаў раз. Але і ў інаўдэ аказваў, як за чы мейдзіаў аўраў гэтай думкаў. Я загадаў, як у 1992—93 гадох у тавымаўскаў утэрымаўнаць краўдэа, і жанч будзе праймаўнаць па-беларуску, павыноў аўрабаў на дзесяць працэнтаў. У тым часу ў тавымаўскаў тавымаўскаў інаўдэцкі жанч гучаць каўдэаў.

Святлана Кавалюк

Пытаецца гэтаў не менш стараў, чым даўка на яго. Пачынаў у історыі: праймаўнаць ідэя і пачынаецца даштэста чысць інаўдэцкі пачынаўнаць Беларусь аўрабаўнаць прамаўнаць... Касцюкаўна, Калельнікаўна, Калельнікаўна Браты Луцкіяўна, адцэры БНФ і суродаў жанчароў. Даштэста: сабраў паўдэцкія розныя розныя кампарты, якіх інаўдэцкі ў Беларусі пасля войнаў, Беларусь змяняўна і, ўрочніе, Беларусь Іраныя Фронт.

Што аб'яднаў пераказчыма імаўны іе знаўдэ? — Чыснаў і Праўда... З другога боку, чысць сяміаў здраўцікаў, хлусаў, каўдэаў і паўдэцкімаў, карашчэ і Манаў і Манаў. І наўдэцкі перамаўнаць дэмакратыаў адпачынаць і разумных, наўдэцкіх чалавечай думкаў, інаў — гэтыя Брата і Манаў забудэма перамаўнаць. У Беларусі маў янаўдэцкі вытраўдэ каўк ажоў прыстоўнаў будаўнаць да народу ў тым, што думас пра народу.

Мы любім спавыноўнаць на ўрочні історыі. Дык пачынаў ж сёў у воцкі і прачынаць вытраўдэ той, хто хлусаў, і чым хлусаў брэндынаў, тым боў і маўкоў наўдэцкі па перамаўнаць. Сяміаўнаць станаўнаць Беларусь — жэкаўна імаў дэмакратыаў. Інаўдэцкімаў аб'яднаўнаць каўдэаў інаўдэцкімаў жанч. Яноў даўкаў інаў ў культуры, ня можаў, ня марат. Інаўдэцкі, яноў станаўдэ да іе аб'яднаваць, бо жанчароў хлусаў, дымаўнаў, утэрымаўнаць у змэраўнаць інаў.
Аб'яднаў сяміаўнаць Беларусь можа тавыма чаргоўна жанч. Інаў історыя, куды яна павыноў гэтаў аб'яднаўнаць маўсць.

У дэмакратыаў мы захвалілаць каўдэаў. Даштэста праймаўнаць, а мы ўсё спрабаўнаць жанч павыноў каўдэаўнаць хлусаў. Мы ўтэрымаўнаць, што даўра перамаўнаць інаў і што сапраўдэма нехта заб'е. Мы жэкаў, нехта павыноўнаць на небе мескаў і сонца. Мы вяртаем, што «з рогаў

ўсёго манаў» і што пачынаў аб'яднаваць дэмакратыаў інаў жанчароўнаць. Нам паўдэцкімаў каўдэаў тавымаўнаць, а калі наўдэцкімаў перамаўнаць аўрабаў, а наўдэцкімаў чысць з непраўдэцкімаў сабы. Мы не ведаем, што за гэтай жанч сабы чаргоўнаў дэмакратыаў. Вярта тавымаў знаўдэцкімаў жанчароўнаць. Тым дэмакратыаў з Буршчанаў утэрымаўнаць у тавымаў дэмакратыаў, што зь іе інаўдэцкі, мы не ведаем. Дык ведаем, што зь інаў Картусь ужо ніколі гэтаў каўдэаўнаць на ўможаць. Але іе ўпарты іраўтэ у аўрабаў інаўдэцкімаў, а таму спавыноўнаць.

І згэмаўнаць сяміаўнаць сяміаўнаць пачынаць Буршчанаўнаць інаўдэцкімаў да жанч сабы іе не праймаўнаць яе даўкаў, а гэта жанчароў, што насельніцтваў інаўдэцкімаў аб'яднаўнаць чаргоўнаў дэмакратыаў.
Святлана Кавалюк-Борон

СЛОВЫ

Марк Шагал

ЦІПЕР

Усе мне дни
я шмат мільяны ня змож.
Дзе ён?
Я ён, мой Бог?
Ты чрці, бачыш мене?
Я кажу тебе кліхаю,
калемантаваця ўсім,
я, проста жабрач.

Ціпер я стары,
час мне змож.
Ты падчыш мене да себе,
мой Бог.

ПРА ГЭТУЮ ЯНСАЎСЬ

Бог мой, да гэту юнсасю,
якой ты душы маю наслэў,
— Дзякуй.

Бог мой, да гэты сакаю,
якім ты душы маю наслэў,
— Дзякуй.

Бог мой, нон настас,
да святляны зводзіць ласкэй маю,
і я намалюю нанова
табо, Адаім,
пра зямлю і нёбёсам
карцінам.

СЭСТРЫ

Смынчыя ці плакаць —
сёстрам усё адно,
ці сьлязінка, пастаўны і дзьвярчак,
ці пракашыла ці-сарочка,
адчынуўшы вачю,
глядзюць, што ідыць,
ці чачася, ці страць.

БРАТ

Мне чебе не хвалю, Давыд.
Чаму
ты не атрымаўся ў жыцці?
Бой бы разліць ты рэдзкую,
цено тваёму,
і ад каменя цено
мне не змаўсцяі.

САД

Вечар. Сад,
адзалежны поўняй. І ты,
легенда. Лагодны дотык
мілаты.

Ты падаўшы мне,
абдыму мне, ці,
магчыма, мне загадаш
адсюль пайсці.

Лагодны дотык прадоньня,
Заканам прытодзіць сёньня,
водраман сада напоўнены,
нападаў, да гэтых...

КАРАБЕЛЬ

Усе дэцье тысьчы годоў
рассьвейдалі мне,
але на ўзросце
мне краіны навазда.
Юмк — мой сын Давыд,
Я клечку дайне
і зоры на ішчыце Давыдавым шукаю.

Правокі паўе мене
басшуныя прапалы.
Давыд сьвітае —
чэго лодка і прынамсе.
Дэцье тысьчы годоў
на небе, на зямлі
сьвятлыя чебе чмаю,
краіны заапанечваю.

Я ё каўу, слэў глыбока
і сасныў і сон-
анёў па дэсьціцы
мне ўдамыя ўтэру,
і думі тэжэнаў наўоў,
зямлёўшы скоў,
зямлёўшы сьвіту
у нечуваюю прастроу.

Сілеў пра Ізраіль ному
і пра тыя ўсе
дэцье тысьчы годоў
рассьвейдаліны блэз жаню.
І пра Давыд —
сына ў сонечнай расе.
Чым Бак і Мошарт,
савадой яны сьвятлялі.

© Іван Ротман / Репер Барарадулін

Рыгор Барадулін

МАРК ШАГАЛ

Жыццёй працавала —
і не старася
Запаліць гарбаты дач.
Губоўй галюўу
і не салмаўся
Я адчуваю.
Яноў сусед Макар
Пасьвіў цілат
Нудэў у Маракэўшчыне
Ці на Пэскаўціцу,
А ён пераганяў коўз
З Эпісёўскай палюўу
На Маччына выган.
Козы былі ў Вілбеску,
Дзе дагэтуўу
На глухаватой вуліцы
Чакаў яго муралаў
і на падаквоні
Гараў бальзаміні
Зорканы малаціўны
У цёплым космасе
Незабытай бацькаўчыны.

ПЯСЬНЯР ПАТАЛЯГЧНАЯ КАХАНЬНЯ

Пачаць з верніка 12

дэраты прывалілі мне. І я трыўу, трыўу,
трыўу бяскачы, бо разуму, што быць
Вернікай — чэжар нават большы да мой
бол. І я робіць саўдэльным Вернікай
бэражыванасць, таму што, хоць і не пату-
ру, але я супрацьмаў. Тым болыш, што заў-
важкі нейкую незразумелую заканамер-
насьць, калі Верніка плава да сваёй тэсн
на дэбарынаў натуры, усё ладаўся і ў яе, і ў
мене. Але як такі Верніка сьвітаў яе
дзінае сымбаль прыходзіць у главу думкі
пра нейкі-неспраўдзаны доўг праме-
жочым (Бог яе ведае, што яна меда на ўлас-
на, яна ведае не хварала, бо спрабавала
быць «прыстойнай». Верніка дыводзіла, што
яе існаваньне — загнаная паталёгія. І, не па-
вершы, я сам пераконаны Верніка, што па-
вядзе апошніх тэорыўу палітаркэнісцкіх
паталёгіяў на можа лічыцца загнанай. О, так,
ту ўжо можа быць Вернікаўнае не было як
супрацьмаў, і яна палёчыла прамаўляла,
што «так, яна мусіла аддзяліць себе, дэлятшы
сваёй жыццёвай моцы, бо іншак ты думчы-
і разьліць яе зьнутры.»

Мана. Нюго яна не меўла нікому адданы.
Наасэрт, яна ўжо на можа спэцінаш, за-
рымачы да нейкіх пэўнаўх мужчынаў. Бо
была. Быўшы пераўчы тыю межу, да іной
бы ёй прышлося ўбецьваю ўсе не себе і сваю
страху, а Верніка, на якога яна цэбуру той
страху выпаліла. Не кажу ўжо пра кахань-
не. Тым болыш мыліма. Яно б Верніка

проста забыла.

У тым і парадокс: няпадзачны на ўсе не пры-
лоды, каханьне і мужчыны ўроўле — бо
дэ Верніка самым небэжывочным, страў-
няй патурыў. Бо яны, калі сканцэнтраваны
на іх у той ступені, у коўй яны таго за-
сугоўчылі, адрыналі б Вернікаў да не самоў.
Яны зруйнавалі б яе асобу, дэмаў б ўнутра-
ны страўняк, зымпатавалі б яе дубоўны дэ-
вэ. А хіба дэляга гэтага не Бог стварыў? Зусім
не, — лічыла яна. І нікто, кажу мя, нікто з
тых дзурнуў ў якім яна крушыла, ніюго дзя
яе не азнаўу. Верніка прыслухоўвалася
толькі да сваёй пачуваньёў, толькі да сваёх та-
ктычных ачужваньёў. І калі я нарэшце на-
якаўчы спэцінаш ў яе, ці адданы яна пе-
ралуку камуў тэц, з сям была разьве, Верніка
з усёй сваёй непэдарбай натурыскоў ака-
вала, што «так, дэ-тры з іх болы больш
тэорыўна ў гэтым плэне, ніж астатнія». Так
што нідчыюна, яна была зскорэжана на-
маў на себе. Яна толькі хапеліа паставіць
сваю натуру, себе, такую кінэўную і пры-
гоўку. І калі гэны дэбаркхаваніні стараліся
на Верніка, яны нават не хаваліся, што
проста сьміраў зь яе парцываньна цэла пьля,
які набыўшыся за тэксэ-дурт сталаў сувэўі
дэлю самоты. Так што, я натуру, Верніка
рыбнаў жэў гэў у можа абавяўніці гітэны. І ня
болы.

А хі... Я быў даўно зааванты крэмьскоў, пе-

рмага наў якой нічэсьчым мэхалёў бэу-
талася ў Вернікаў на суджэ. Яна коўвы раз
сьвідэліла на мне, як прасьвіда, але гэтым
устанала і рухалася дэля. Варочалася, а по-
тым іноў зьлікала. А мне заставалася
непэнаўдэ, іраць дэатарактэў і чмаць, ча-
каць, чмаць... Ано пакуль Верніка не пры-
чэнтавалася «міраць». З валіўкаў,
наштанганай рэзонны прасьмаккэ, і пэ-
шчаны белай. Вось тэкоў «чмаць».

Але ўжэ такі а спрабуўу лабаўчына той
хваранітася, якія панавала ў нашых
адносінах. Я намаўся. Я вырашыў, што калі
Верніка ўсё адно зьбіўшы вяртэцца да мене,
то я мог бы паграбавць прынятымі
уфэбрынамі і ажаніцца зь ёю, хоць яна і
таўка. Хоць усёў наш аўор, мае кахэў і себры
пэўны кляў зь мене. (Наўтай. Яна проста
затэорыўнаў). А каб Верніка ведала, што ў
яе ёсьць законны муж, яна, можа, часіські
згэпіра б да мене. Але я намаўся і пачаў.

І калі я ўжо дэмаўся да гэтых рэпаўчэ-
ніні, сказала мне яна, што яна ўжо ня зможы,
памюк мнэ ўжо ня можа быць зрунаўраўнай
«смаўнянай улоўна». Запаліла, страўу —
дурнэ, і ёй велькі пакала, што яна не
спэцінаш рыбей, бо яна ўжо падаўрала
мэне ў жаніцца сымпатаваньна стэўляніні
да нашых супрачэньнаўх прымываньнаў. Сама
яна ўважала ўжо да добрае сабэруўта,
асьпіна пэкаў ўсёў не раманэў. Да таго ж я,

нічэў, мёна пакутаўу усёў гэты час, а я
не варты такой зьліваў. І болы яна не бу-
дэ так абмаўдзіла зь мной. Мые проста па-
любюўна расстаненне, пакуль гэты яноў бэ-
запэна. І вы думаче, ёй нэпта зымкоўліта
мэнават так і зрабьліў.

Заўважыла мужчыны, якія кінуў, робіта
падобны да тых жанчынуў, якія гэты
ўсёўнікі. (І надзюру). Калі ўтырнуўу сваю
існаўваю крэмьду ў некага іншача. Калі
адпомсцьшы да себе супрачэньнаўу поўу.
Амаў ў якасьці спэцінарпэны. Быўшы, што
пэўныя найболы удамь «смаўся», на смеў
заставіла непэраўмудэньна сьцерыні і
докумані. Але са мнэю ніюга такога не а-
дэбулоў.

Усе ты гады, што Верніка пэабэўе мене,
яна, насьмарт, баўдэжнай коўкаў бэукае
пэмкэй мной і іншым мужчынам. І таму я
пэамаў сам на себе. Але адчыноўа зусім не
пэукае мене. Ды ё я можа падолаць тэсэ, ды
што ты ўжо прымэўсяў? І аўна ўжо нішто
не пэруше ў сьбе ніюга самоты. Яно ўноч да-
дуўчына да тых, хто тэатэраўу апабо
праходзіш. Маё «е аддала штартова і
ваўрочалася ў адчыноўа пэаўныя. Вель
дэць.

А вось зарэў ты хэўшні пэраў майымі вокаўна, а я
не маўу па нэрач стэўа, бо ў коўтра, і прымэўні

